

Aflevering 29:

De beschrijving van een monument

In 2010 heeft de gemeente Oss een uitgebreide beschrijving gemaakt van het oudste deel van het schoolgebouw aan de Vianenstraat. Deze beschrijving wordt genoemd:

‘Redengevende beschrijving gemeentelijk monument – gemeente Oss’.

Vanuit de gemeente Oss is toestemming verleend om deze mooie en uitgebreide beschrijving integraal over te nemen. Vooral voor de liefhebbers van architectuur een uitstekende kans om, met deze beschrijving in de hand, de “oudbouw” nader te bestuderen.

Het is de bedoeling dat deze redengevende beschrijving de basis vormt voor een mogelijke aanwijzing van dit gedeelte uit 1953 tot gemeentelijk monument. De redenen om dat te doen zijn in het navolgende document te lezen.

Wellicht wordt een en ander in 2022, wanneer de school haar 75-jarig jubileum viert, gerealiseerd.

In de *afleveringen 4 en 5* is reeds aandacht besteed aan het hart van onze school:

- In aflevering 4 vooral de bouwperikelen
- In aflevering 5 veel aandacht voor de kunst aan en rondom het gebouw.

Met dank aan Jan-Willem van Zoelen, medewerker cultureel erfgoed van de gemeente Oss.

Geert Arts
januari 2021

Voorgevel (hoofdvolume)

Objectgegevens

Type	Schoolgebouw (Maasland)
Adres	Vianenstraat 1
Postcode / plaats	5342 AJ Oss
Kadastrale aanduiding	Oss E 03713
Datum aanwijzing	

Waardering

Het schoolgebouw is architectuurhistorisch van hoge waarde omdat het een goede representant is van de Wederopbouwarchitectuur en wel de shakehandsstijl. Het pand is bovendien onderdeel van het oeuvre van architect J.A. de Reus uit Oss. Voorts wordt de architectuurhistorische waarde bepaald door de gaafheid van de hoofdvorm en de detailleringen. Het gebouw verkeert nog grotendeels in de oorspronkelijke staat. Cultuurhistorisch is het pand waardevol als vertegenwoordiger van sociale voorzieningen in Oss (voormalige middelbare meisjesschool, thans middelbare school).

Redengevende omschrijving

Algemene gegevens

Kadastraal nummer: Oss E 03713
Oorspronkelijke functie: schoolgebouw
Huidige functie: schoolgebouw
Bouwjaar: 1953
Bezoekdatum: 12 maart 2010
Foto's: 28 foto's opgenomen in omschrijving

Monumentbeschrijving

Ligging en hoofdmassa

Nabij het station is het schoolgebouw, de voormalige middelbare meisjesschool Regina Mundi, gesitueerd. Thans is er het Maaslandcollege in gehuisvest. Het pand is in Wederopbouwstijl opgetrokken: shakehandsstijl (combinatie van Traditionalisme – baksteen, volumes onder zadeldak – en Modernisme/Zakelijkheid – beton, grote ijzeren raampartijen). Shake-handsarchitectuur heeft over het algemeen vaak een sterk classicistisch karakter; herkenbaar aan verticale geleding door (hoek)pilasters en terugliggende geveldelen en horizontale geleding. Het ontwerp uit 1953 is van de hand van architect J.A. de Reus.

Er zijn later diverse bijgebouwen bijgeplaatst die vanwege onvoldoende monumentale waarden niet nader zijn beschreven.

Het tweelaagse oorspronkelijke schoolgebouw heeft een samengestelde plattegrond. Een rechthoekig hoofdvolume, bestaande uit: drie smalle vleugels onder zadeldak waartussen een centrale hal onder platdak is gevestigd; een rechthoekig volume onder zadeldak dat tegen de kopse kant (noordzijde) van de oostelijke vleugel is geplaatst; een laag volume onder zadeldak dat in het verlengde van de westelijke vleugel is geplaatst; haaks hierop een volume onder zadeldak met extra dakschild aan de oostzijde (hoekvolume); in het verlengde hiervan een hoog volume onder zadeldak (gymzaal). De volumes zijn opgetrokken in een grauwgele baksteen, gemetseld in wildverband. Constructieve elementen zoals omlijstingen, lateien en banden (ter accentuering aanwezigheid betonnen vloerdelen) zijn in beton uitgevoerd.

De zadeldaken hebben alle flauwe hellingen en zijn gedekt met gesmoorde Romaanse pannen. De dakschilden hebben een dakoverstek rustend op houten klossen. De daken zijn voorzien van zinken mastgoten. Het authentieke stalen kozijnwerk is overal vervangen door moderne kunststof exemplaren. Een groot aantal gevels (behalve de rechter zijgevel van het hoofdvolume en de gevels van de drie bouwvolumes in de noordwestelijke hoek) zijn horizontaal gemarkeerd door een betonnen lijst ter hoogte van de verdiepingsvloer. Aan de voor- en linkerzijde is een lage tuinmuur met ezelsrug gemetseld. Aan de rechterzijde is een hoge afscheidingsmuur gemetseld waarachter de overdekte fietsenstalling en binnentuin zijn gesitueerd.

Voorgevel (hoofdvolume)

De voorgevel van de oostelijke vleugel bestaat uit twee delen: de voorgevel van de oostelijke vleugel en de voorgevel van de tegen de kopse kant van de vleugel aangebouwde volume. Deze laatste wordt apart beschreven. In de hoofdvleugel zijn op de begane grond links vier vensters, voorzien van vierruits ramen. De vier vensters zijn aan elkaar gekoppeld door een betonnen omlijsting, waarbij de vensters middels betonnen muurdammen van elkaar worden gescheiden. Rechts daarvan zijn twee vensters voorzien van vierruits ramen. Ook deze worden aan elkaar gekoppeld door betonnen omlijsting, waarbij de ramen middels een muurdam worden gescheiden. Links van de entreepartij is een venster voorzien van een betonnen omlijsting. Het heeft een vierruits raam. Rechts van de entreepartij is een venster

voorzien van een betonnen. Het heeft een zesruits raam. Bij alle vensterpartijen kraagt de onderdorpel ietwat uit om als lekdorpel te fungeren.

De inpandige entreepartij is eveneens voorzien van een betonnen omlijsting. De entree bestaat uit moderne Franse, grotendeels glazen, deuren met een gedeeld bovenlicht.

Op de eerste verdieping zijn links vier vensters voorzien van vierruits ramen. De ramen rusten op de betonnen band/cordonlijst en worden van elkaar gescheiden door betonnen muurdammen. Rechts daarvan zijn drie, door betonnen muurdammen gescheiden vensters, voorzien van vierruits ramen. Het meest rechter venster is voorzien van een vierruits raam. Tussen het middelste en rechter venster zijn drie ietwat verdiepte gevelvlakken, van elkaar gescheiden door gemetselde lisenen. Elk gevelvlak heeft een vierkant venster met een betonnen omlijsting en voorzien van een enkelruits raam.

Linker zijgevel (hoofdvolume)

De linker zijgevel heeft een sterk classicistische uitstraling die refereert naar landhuizen uit de achttiende eeuw: tweelaags hoofdvolume met haaks daarop vleugels die vooruit steken. Hier is in feite sprake van een soortgelijke opzet, bestaande uit een parallel aan de weg gelegen volume met aan beide kopse kanten een naar voren springende vleugel.

Bij de topgevels is zichtbaar dat de verdieping van de vleugels ietwat verjongen (ongeveer een kop smaller aan beide kanten).

De topgevel van de linker vleugel gaat grotendeels verscholen achter een recente aanbouw. De gevel is horizontaal gemarkeerd door een betonnen lijst ter hoogte van de zolder. Op de eerste verdieping heeft het drie vensters voorzien van vierruits ramen. Ze worden aan van elkaar gescheiden door betonnen muurdammen. In de topgevel is een ietwat terugliggend, rechthoekig blind gevelvlak.

De topgevel van de rechter vleugel is geheel blind. De topgevel wordt horizontaal gemarkeerd door twee betonnen lijsten, waarbij boven de bovenste een bakstenen rollaag is aangebracht. Op de begane grond is een driezijdige uitbouw onder een flauw hellend dakje met koperen bedekking. Deze uitbouw rust op een klein rechthoekig basement. In de voorkant is een verdiepte blind gevelvlak aangebracht, dat aan de bovenzijde wordt beëindigd door opengewerkt metselmozaïek en een tandlijst. Op de eerste verdieping zijn drie verdiepte, blinde gevelvlakken, van elkaar gescheiden door gemetselde pilasters. De vlakken worden aan de bovenzijde beëindigd door metselmozaïek.

Het middelste geveldeel heeft op de begane grond tweemaal drie vensters voorzien van vierruits ramen (de vensters in het linker geveldeel zijn vanwege de nieuwe aanbouw verdwenen/niet zichtbaar). De vensters worden per drie aan elkaar gekoppeld door een betonnen omlijsting, waarbij de ramen middels betonnen muurdammen worden gescheiden. De onderdorpels kragen ietwat uit en fungeren als lekdorpels. Op de eerste verdieping heeft het middelste geveldeel vier maal drie vensters, voorzien van vierruits ramen. Ze zijn per drie geclusterd, waarbij de ramen middels betonnen muurdammen worden gescheiden.

Op de oorspronkelijk bouwtekening is te zien, dat er nog een bouwvolume links van deze gevel was. Deze is in de huidige situatie echter verdwenen.

Rechter zijgevel (hoofdvolume)

De gevel bestaat uit een groot gevelvlak, geplaatst tussen de twee vleugels onder zadeldak. Het grote middengedeelte wordt aan de bovenzijde afgesloten door een op een op de klassieke architectuur geïnspireerd hoofdgestel: een forse betonnen overstek (kroonlijst) met daaronder een fries met verdiepte trigliefen. De trigliefen hebben schijnvoegen en een ruit. De gevel is opengewerkt, waarbij de smalle gevelhoge vensters door zes gemetselde pilasters worden gescheiden. Vijf vensters zijn voorzien van twaalfruits ramen. Twee vensters zijn voorzien van achtruits ramen en op de begane grond Franse deuren. Tussen de hal en de zijvleugels is aan beide zijden een verbindingstuk geplaatst. Het linker

verbindingselement heeft op de eerste verdieping een nooduitgang. Het rechter verbindingselement heeft op de begane grond een entreepartij met een betonnen omlijsting. De entree is voorzien van een moderne deur met drie ramen. Op de eerste verdieping is eveneens een entree met een betonnen omlijsting en een moderne deur met drie ramen. De entree biedt toegang tot een klein betonnen balkon omgeven door een smeedijzeren hekwerk.

De rechter zijgevel van de westelijke vleugel (de noordelijke kopgevel) is geheel blind en heeft eenzelfde opzet als de zuidelijke kopgevel van de oostelijke vleugel. De topgevel wordt horizontaal gemarkeerd door twee betonnen lijsten, waarbij boven de bovenste een bakstenen rollaag is aangebracht. Op de eerste verdieping zijn drie verdiepte, blinde gevelvlakken, van elkaar gescheiden door gemetselde pilasters. De vlakken worden aan de bovenzijde beëindigd door metselmozaïek.

Achtergevel (hoofdvolume): de westelijke gevel

Deze gevel was niet toegankelijk en kan derhalve niet worden beschreven.

Voorgevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

Ook bij dit volume verjongt de verdieping ietwat, zoals zichtbaar is in het naar binnen verspringen van de gevels boven de betonnen lijst.

De topgevel is horizontaal gemarkeerd door twee betonnen lijsten, waarbij boven de bovenste lijst een kopse rollaag is aangebracht. Op de begane grond zijn drie in een betonnen omlijsting gekoppelde vensters geplaatst, voorzien van vierruits ramen. De onderdorpel kraagt ietwat uit en fungeert als lekdorpel. De

vensters worden van elkaar gescheiden door betonnen muurdammen

Op de eerste verdieping zijn tussen de betonnen lijsten vier verdiepte gevelvlakken die van elkaar gescheiden worden door gemetselde pilasters. De vlakken worden aan de bovenzijde beëindigd door metselmozaïek. In elk vlak is een kunststenen beeldhouwde voorstelling die de levensloop vertellen (van links naar rechts): een klein kind, een kind in de schoolbanken, een jong gezin en een oudere. Gelijksoortige beeldhouwde voorstellingen komen voor bij de schouwen van het dubbele woonhuis Hescheweg 45 en 47.

De geveltop is verrijkt door enkele uitkragende koppen in het muurwerk. In de top is een rond venster aangebracht, voorzien van een enkelruits raam.

Rechter zijgevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

De begane grond is blind. Op de verdieping is sprake van een terugliggende glazen façade (circa halve meter inpandig). In de rooilijn vóór de glazen pui, zijn tussen de twee betonnen banden (hier is sprake van lateien) vier betonnen veelhoekige kolommen geplaatst met eenvoudige basementen en versoberde Dorische kapitelen.

Tegen de begane grond is een bijna vierkante kleine aanbouw met een platdak. De gevels worden beëindigd door een overhoekse tandlijst tussen twee strekkenlagen. Op de hoeken staan betonnen naar boven uitkragende blokken. In een zijgevel is een venster met een betonnen omlijsting en voorzien van een tweeruits raam. In de voorkant is een deuropening.

Linker zijgevel (kleine volume kopgevel oostelijke vleugel)

De linker zijgevel is tegen de kopse gevel van de oostelijke zijvleugel geplaatst, Die geveldelen die zichtbaar zijn, zijn blind.

Achtergevel (kleine volume kopgevel oostelijke vleugel)

De topgevel is horizontaal gemarkeerd door twee betonnen lijsten waarbij boven de bovenste lijst een kopse rollaag is aangebracht. Op de begane grond zijn drie vensters die aan elkaar gekoppeld zijn door een betonnen omlijsting. De vensters reiken tot aan de grond en worden van elkaar gescheiden door betonnen muurdammen/stijlen. De twee buitenste vensters zijn voorzien van zesruits ramen. Het middelste venster is voorzien van Franse deuren met een gedeeld bovenlicht.

Op de eerste verdieping zijn drie verdiepte, blinde gevelvlakken, die van elkaar gescheiden worden door gemetselde pilasters. De vlakken worden aan de bovenzijde beëindigd door metselmozaïek.

De geveltop is verrijkt door enkele uitkragende koppen in het muurwerk. In de top is een rond venster aangebracht, voorzien van een enkelruits raam.

Eenlaags volume onder zadeldak

De gevel/façade van het volume ligt ongeveer een halve meter verdiept, waarbij de gevelbrede latei rust op twee betonnen veelzijdige kolommen. De kolommen hebben vierkanten basementen en Dorische kapitelen. Op de begane grond zijn twee vensters met drie gekoppelde ramen. Rechts op de begane grond is een entreepartij met zijlicht. De entree heeft een moderne deur met raam.

Eenlaags hoekvolume

Rechts naast het eenlaags volume met Dorische kolommen bevindt zich een volume onder zadeldak met extra dakschild aan de oostzijde. De oostelijke (kop)gevel is geplaatst tussen twee vlakke hoekpilasters: verdiept gevelvlak over de gehele gevel. Het gevelvlak wordt aan de bovenzijde beëindigd door een rollaag. In het vlak zijn negen vensters met aan de onderzijde gemetselde onderdorpels. Alle zijn voorzien van een enkelruits raam.

De noordelijke zijgevel van het volume telt drie vensters met een betonnen omlijsting, waarbij de onderdorpel ietwat uitkraagt en functioneert als lekdorpel. De vensters zijn voorzien van vierruits ramen.

Gymzaal

De gymzaal (in vormgeving en detaillering gelijk aan het hoofdvolume en het kleine volume aan de voorzijde van het hoofdvolume) is geplaatst onder een zadeldak. De begane grond van de rechter zijgevel is blind. Op de eerste verdieping bevinden zich tussen twee forse betonnen lateien 10 vensters, van elkaar gescheiden door forse betonnen muurdammen. Ook op de hoeken zijn betonblokken geplaatst. Alle zijn voorzien van ramen met traliewerk. De gevel aan de voorzijde (oostzijde) gaat grotendeels verscholen achter het lagere volume onder zadeldak. De topgevel is horizontaal gemarkeerd door een kunststenen lijst met daarboven een rollaag ter hoogte van de zolder. De geveltop is verrijkt door enkele uitkragende koppen in het muurwerk. In de top is een rond venster aangebracht, voorzien van een enkelruits raam. De linker zijgevel en gevel aan de westzijde waren niet toegankelijk en kunnen derhalve niet beschreven worden.

Afscheidingsmuur

De binnentuin en fietsenstalling wordt omgeven door een gemetselde muur. Deze wordt aan de bovenzijde beëindigd door overhoekse tandlijst tussen twee strekkenlagen. Aan de voorzijde is de muur horizontaal gemarkeerd door een rollaag op plintheogte. De muur heeft verschillende ronde vensters met een stalen roedeverdeling. Aan de voorzijde zijn twee ingangen onder een segmentboog voorzien van stalen opengewerkte poorten.

Interieur

De inwendige structuur van het schoolgebouw is nog grotendeels in tact. In de centrale hal zijn de dragende kolommen en de trappartij nog aanwezig.

Advies Monumentenkamer 57.	
Dossiernr.	: M9169-G460
Aanvrager	: Ons Middelbaar Onderwijs
Bouwplan	: Fase v- vianenstraat 1
Bouwadres	: Vianenstraat 1, 5342 AJ te Oss
Advies d.d.	: 31-08-2010
Advies	: aanwijzen
Het schoolgebouw naar ontwerp uit 1953 van architect J.A. de Reus uit Oss is in hoofdopzet en interieur opvallend gaaf gebleven en heeft hoge architectuur-historische waarde. Vanwege de betekenis voor Oss heeft de vroegere M.M.S ook hoge cultuurhistorische waarde.	

Geschiedenis van de school in fragmenten

Deel voorgevel (hoofdvolume)

Deel voorgevel (hoofdvolume)

Deel voorgevel (hoofdvolume)

Voorgevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

Geschiedenis van de school in fragmenten

Rechter zijgevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

Rechter zijgevel (hoofdvolume)

Rechter zijgevel (hoofdvolume)

Achtergevel (kleine volume tegen kopgevel oostelijke vleugel)

Deel rechter zijgevel (hoofdvolume)

Geschiedenis van de school in fragmenten

Eenlaags volume onder zadeldak

Eenlaags volume onder zadeldak

Eenlaags hoekvolume

Eenlaags hoekvolume

Gymzaal

Gymzaal

Geschiedenis van de school in fragmenten

Afscheidingsmuur

Afscheidingsmuur

Linker zijgevel (hoofdvolume)

Linker zijgevel (hoofdvolume)

Linker zijgevel (hoofdvolume)

Geschiedenis van de school in fragmenten

Centrale hal met trappartij

Centrale hal

Centrale hal met trappartij

Trappartij in centrale hal

Geschiedenis van de school in fragmenten

Trappartij in centrale hal

Trappartij in centrale hal

Centrale hal met dragende kolom